

Příloha k protokolu o SZZ č.

JU v Č. Budějovicích

Vysoká škola: **Pedagogická fakulta**

Datum odevzdání posudku: **21.5.2011**

Veronika UBLOVÁ

Jméno:

Obor: **..čeština –dějepis / SŠ**

Recenzent * /

diplomové práce

Vedoucí */

Mgr. Lucie Medová, MPhil., Ph.D.

.....

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Mluvená čeština 16. a 17. století v korespondenci a rodinných pamětech

.....

Práce Veroniky Ublové je komparací hláskoslovných a morfologických jazykových jevů v korespondenci Karla Častovice Myšky ze Žlunic a rodinných pamětech Alžběty Lidmily z Lisova. Jde tedy o porovnání jazyka textů z let 1522 – 1618 (korespondence) na jedné straně a z let 1657 – 1677 (deníkové záznamy) na straně druhé. Vlastní analytická práce je pečlivě zpracována, autorka zcela evidentně věnovala úkolu, který si před sebe vzala, mnoho času i úsilí. Následující otázky nechť tedy diplomantka vnímá jako otázky po celkové koncepci takového zkoumání, které – v tomto konkrétním případě – kladu jí; stejné otázky bych ale kladla komukoli, kdo by se pustil do podobného zkoumání.

Proč jsou právě tyto dva texty vhodné ke komparaci? Proč jste nesáhla po jiných? Zdůvodnění tohoto výběru mi v práci chybí. Stejně tak mi chybí jakékoli zdůvodnění celkové premisy pro tuto práci, a totiž zdůvodnění myšlenky, že v korespondenci a v deníkových záznamech najdeme „*pronikání dobových hláskových změn do mluveného jazyka a jejich reflexi v textech s charakterem prostě sdělovacím*“, str. 7. Mnohem důležitější ale: jak víte, že autoři dané korespondence a deníků se jazykově chovali tak, jak předpokládáte, tj. že v těchto záznamech najdete mnohem víc(?) rysů mluveného jazyka proti dobové próze, například? S tímto problémem úzce souvisí následující: s čím přesně srovnáváte úzus obou textů? Jinými slovy, co je normou, k níž se vztahujete? Ano, na jedné straně porovnáváte texty mezi sebou (pečlivě). Na druhé straně se nemohu zbavit dojmu, že transponujete (naši, tj. 21. století) představu o fungování jazyka a stylistických normách do textů, kterými se zabýváte. Druhá možnost je samozřejmě ta, že jen nejste uvyklá psaní odborných textů (což je zcela pochopitelné) a jen jste opomenula celkovou koncepci pečlivěji zaznamenat do textu diplomové práce. V tom smyslu by kapitoly 2 a 3 měly vypadat zcela jinak, být skutečnou diskusí jednak o vhodnosti vybraných textů (mimořádně, nikde není zmíněn explicitně fakt, že pracujete s edicemi: ujistila jste se, že dané edice jsou vhodné k jazykové analýze, tj. ujistila jste se, že editorské zásahy do textů nijak neovlivňují vámi zkoumané roviny?), jednak o skutečné *dobové normě* pro texty tohoto typu (kapitola 3 by tak měla být ne jen seznamem příruček, ale pro práci tohoto typu by bylo vhodné, abyste tyto příručky prošla a zjistila, zda v nich nenajdete doporučení k psaní korespondence a/nebo deníků).

Práce je pečlivě zpracována, přesto v ní najdeme jisté nesrovnalosti formálního charakteru. V první řadě, vaše anglická anotace je místy čistě negramatická. Dále ne zcela pečlivě citujete (např. na str. 14 odkaz v textu na Lenderovou by měl být spíš odkaz na Lenderovou & Kubeše (2004). Na str. 55 a pak znovu 57 uvádíte pro GENpl. koncovku –*iv*/–

uv, pro druhou možnost ale nikde není příklad (a jde skutečně o koncovku GENpl.?). Na str. 44 u úženi u DATsg. je příklad (bez úženi) *svý požehnání dáti*: v této formě nejde o DAT, pravděpodobně vám vypadl širší kontext? Na str. 80 najdeme příklad *synáček vokřtěn jest*: hledáme-li ale tento tvar v části pojednávající o hláskoslovných jevech, konkrétně o protezi, příklad nenajdeme (resp. já jsem ho nenašla ani pod adjektivy, ani pod slovesy). Mimochodem, jak definujete opisné pasivum? Říkáte, že v textu žádné není. Jeden ze standardních postupů je vidět opisné pasivum jako takový tvar, u něž můžete doplnit agenta (obvykle v INS). Jakou výpovědní hodnotu má absolutní počet použití určité koncovky (např. v NOMpl. na str. 93)? Ne všechna substantiva mohou přece mít všechny tři koncovky, tedy nepočítáte tím jenom absolutní výskyt substantiv, která mohou mít danou koncovku?

Moje lamentace nad nejasností, s čím konkrétně texty srovnáváte, odkazují k širšímu kontextu zkoumání barokních a humanistických textů. Vy jste došla k závěru, že jazyk daných textů je velmi rozkolísaný vzhledem k jevům, na něž jste se zaměřila. Například na str. 42 najdeme v jednom textu u jedné lexikální jednotky AKsg. adjektiva *božský* formu *božský* (16x), formu *božské* (6x). Prof. Stich (v personální komunikaci) vyslovil domněnku, že pro barokního člověka byla variantnost v morfologických prostředcích v textu jistým stylistickým prostředkem: jinými slovy, pokud existovaly různé koncovky (tj. jako zde *-é* vs. *-í*), dobrý autor se snažil tyto koncovky střídat (podobně jako se dobrý autor snaží používat synonyma podle současných norem). Tohle vlastně jen podotýkám, abych připomněla práci prof. Sticha: odkaz k některému z jeho článků by měl být pro práci tohoto typu samozřejmostí.

Jakkoli je počet výtek (resp. otázek a nejasností) k této práci relativně vysoký, domnívám se, že autorka si počínala tak, jak nejlépe dokázala, šíře zpracovaného materiálu je velká a pečlivost, s níž se diplomantka úkolu zhostila, je úctyhodná. Práci doporučuji k obhajobě.

velmi dobře

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

.....
podpis recenzenta diplomové práce

Českých. Budějovicích 21. 5. 2011
V dne

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte